

81 83

doublet

SKOROSZYT

Drumy

gm. Ostroda

G

M E T R Y C Z K A

P A R K U

Adres: miejscowość Durąg		gmina Ostróda		województwo olsztyńskie
Nazwa parku: aktualna Durąg		dawna		
Rodzaj parku i stan jego zachowania: Park o charakterze krajobrazowym. Główna aleja na osi dworu. Na lewo od niej stromy stok jaru, w którym płynie strumień. Na prawo alejki wyznaczające kwatery z luźnymi grupami drzew i krzewów. Starodrzew zachowany.				
Czas powstania:		XIX wiek.		
Położenie parku:		Park położony jest na wschód od szosy prowadzącej przez wieś, nad wysokimi i stromymi brzegami Dylewki.		
Powierzchnia parku	ogółem w ha 15	w tym wód w ha	czy są na niej budynki i jakie nie ma	
Użytkownik parku:		Stacja Hodowli Koślin Szyldek, Zakład Pancerzyn, obiekt Durąg oraz Lasy Państwowe		
Czy jest w rejestrze: data i nr rejestru jest				
Istniejące dokumentacje data, autor <i>nie ma</i>		pomiar sytuacyjno-wysokościowy <i>nie ma</i>		inwentaryzacja zieleni <i>nie ma</i>
		Studium historyczne <i>nie ma</i>		założenia techn.-ekonomiczne <i>nie ma</i>
		techniczne, branżowe, dokumentacje i ekspertyzy <i>nie ma</i>		
Przeprowadzone dotychczas remonty:		Nie przeprowadzone żadnych remontów.		

1976r. K. Kalzor

Durag

szk.

zn.

st.

148,0

zw.

M A P A

Skala 1 : 5000

Obręb DURAG Nr ark. mapy 3 Nr działki w/g wykazu
dla nieruchomości gruntowej położonej w DURAGU
Nr rej. gruntów w/g wykazu bliższe położenie, miejscowość, ulica Nr porz.
Właściciel w/g wykazu Nr Rep. K. W.

nazwisko i imię

imięna rodziców

Wł. Ryś

odrys, wypis, wyciąg

ref. Nr 56 {dz. Nr. 108} Państwowy Fundusz Ziemi
ref. Nr 38 {dz. Nr. 110/3 - 0.65ha} Napiorkowski Jan i Julianna
ref. Nr 54 dz. Nr. 110/2 - 0.08ha Chodź Mikotaj, Wielechowski Czesław, P.F.Z.
ref. Nr 3 dz. Nr. 10 - 19.86ha Państwowe Gosp. Leśne Nadl. Brunwald

Pobrano należność	
..... zł gr
..... zł gr
Nr ks. zam.	

(zobacz okładkę)

OSTRÓDA maj 1977

Kierownik Powiatowego Biura Geodezji
i Urzędzeń Terenów Rolnych
KIEROWNIK ODDZIAŁU

Jerzy Krysztofiak

Wyświetlono w WBG ITR Olsztyn
Oddział Rejonowy w Olsztynie

Zam. Nr.

KNR 239/71

podpis

[Handwritten signature]

D u r a g

gmina Ostróda

I. Krótka analiza historyczna.

1. Ewolucja układu przestrzennego.

Prawdopodobnie od początku istnienia park miał charakter krajobrazowy. Materiały historyczne nie zachowały się.

2. Dawne plany.

Nie odnalezione.

3. Źródła do dziejów parku.

Przy opracowywaniu korzystano z niemieckiej mapy topograficznej w skali 1:25000, która znajduje się w Wojewódzkim Archiwum Państwowym w Olsztynie.

II. Charakterystyka stanu istniejącego.

1. Układ przestrzenny.

Park położony jest przy uczęszczanej trasie Ostróda - Dąbrówno - Sziałdowo w odległości 10 km na południowy - wschód od Ostródy.

Przez teren parku przepływa rzeczka Dylewka - lewobrzeżny dopływ Drwęcy. W obrębie parku i dalej w kierunku północno-wschodnim tworzy ona malowniczą okolicę; brzegi są wysokie i strome, miejscami urwiste.

Zasadniczym elementem morfologiczno - krajo brazowym jest morena denna. Obszar pokryty gliną zwałową występuje w

obróbie parku i najbliższych okolicach. Od strony zachodniej znajduje się spory płat związany ze strefą moreny czołowej w postaci piaszków z głazami i żwirów lodowcowej. Charakterystycznym elementem krajobrazowym tych okolic są głęboko wcięte w podłoże rynny jeziorne o kierunku NW - SE częściowo wypełnione wodą resztek dawnych dużych jezior. Są one wykorzystywane przez współczesne strumienie i rzeczki - dopływy Drwęcy.

Krajobraz okolic Drwęcy jakkolwiek pozbawiony większych jezior jest urozmaicony i malowniczy. Znaczne deniwelacje terenu, głębokie jary i strome zbocza rynien jeziornych miejscami porośnięte liściastymi lub mieszаныmi lasami, zalesionego wzniesienia moreny czołowej są zasadniczymi elementami decydującymi o uroku tego krajobrazu.

Park rozciąga się wzdłuż strumienia płynącego w obróbie parku w głębokim, stromym jarze, którego brzegi są zadrzewione. Z szosy doprowadzi droga dochodząca do ruin spalonego pałacu. Po lewej stronie drogi dawne budynki m.in. stara kuźnia, po prawej na miejscu sadu plac budowy pod nową chlewnię. Od strony wschodniej przylega do niego droga obsadzona grubymi lipami prowadząca bezpośrednio na podwórze gospodarcze. Trawnik przed frontem pałacu nie zachował się. Na osi pałacu znajduje się szeroka aleja grabowa stanowiąca główną oś widokową. Na miejscu dawnych trawników przed pałacem urządzono boisko do siatkówki. Kształt tych trawników podkreślony jest alejkami grabowymi dochodzącymi od głównej pólkolistej. Po lewej stronie głównej alei znajduje się sadzawka, którą zasypuje się śmieciami. Wokół niej prowadzi ścieżka nieco zarośnięta ale widoczna. Obok sadzawki rośnie piękny buk. czerwonołistny, a nad brzegiem grochochrzew.

Od alei aż do brzegu stromego stoku przetrzedzone zadrzewienie, nad brzegiem skarpy ślad ścieżki biegnącej niegdyś tędy.

Na południowy - zachód skarpa łagodnie się kończy i tworzy dolinkę, w której stoi bardzo dużo suchych wiązów.

Przez dolinkę i dalej przez mostek na strumieniu przebiega droga. Główna aleja grabowa przechodzi przez cały park aż do pastwiska i zakręca wzdłuż niego. Na południowy - wschód od tego miejsca ciągnie się szpaler dębowy złożony z siedmiu dębów o obw. około 4,00 m. Idąc wzdłuż szpaleru dochodzi się do alejki biegnącej wschodnią granicą parku. Południowa część parku położona między osią widokową a granicą wschodnią to luźne zadrzewienie złożone ze starych dębów, klonów i jaśminów. Alejki w tej części zatarły się i zarosły krzewami. Jedynym elementem zachowanym z okresu przedwojennego jest obszerna polana porośnięta trawą. Od północy park łączy się z kompleksem leśnym. Ponieważ po wojnie budynki przyznano PGR-om, a cały park Lasem Państwowym, przez cały ten okres park był pozostawiony własnemu losowi. Stąd też zachowały się tylko niektóre aleje, większość natomiast zarosła krzewami i podrostami. Mimo tego, ze względu na ciekawe położenie parku wykorzystujące/położenie/ rzeźbę terenu park zasługuje na uwagę.

2. Skrócona inwentaryzacja zieleni.

Park podgórski Durąg o pow. 15 ha, mocno zaniedbany. Drzewostan liściasty, różnogatunkowy i różnowiekowy. Zamożność drzewostanu określono na podstawie prowizorycznego szacunku, według niżej podanego zestawienia. Poza tym wykonano pomiar najstarszych drzew, występujących w opisywanym drzewostanie. Ich liczebność wraz z pomiarem obwodnicy

ilustruje załączony raptularz pomiarowy.

Wiąz pospolity i wiąz górski *Ulmus campestris* i *U. scabra* 20%, grab zwyczajny *Carpinus betulus* 20%, klon zwyczajny 10%, dąb szypułkowy *Quercus robur* 20%, buk zwyczajny *Fagus sylvatica* 10%, świerk pospolity *Picea excelsa* = 100%.
Wiek drzewostanu /120 - 140/130 lat pojedynczo ponad 160 lat.
Stopień zadrzewienia 05, zwarcie koron drzew przerwane. Bonitacja siedliska II klasy.

Krzewy : karagana syberyjska *Caragana arborescens*, jarzębina *Sorbus aucuparia*, wiciokrzew *Lonicera xylosteum*, kruszywa *Frangula alnus*, trzmielina zwyczajna i brodawkowata *Evonymus europaea* i *E. verrucosa*, dereń świdwa *Cornus sanguinea*, dziki bez czarny i koralowy *Sambucus nigra* i *S. racemosa*, głóg jednoszyjkowy *Crataegus monogyna*, jaśmin wonny *Philadelphus coronarius*, bez pospolity *Syringa vulgaris*, leszczyna *Corylus avellana*, śnieguliczka biała *Symphoricarpos albus*, irga kutnerowata *Cotoneaster tomentosus*.

Runo : zachwaszczono roślinnością synantropijną, wśród której spotykamy - podgrycznik pospolity *Aegopodium podagraria*, przytulia północna *Galium boreale*, perz właściwy *Agropyron repens*, glaz zaniedbany *Malva neglecta*, pięciornik gęsi *Potentilla anserina*, łopian pajęczynowaty *Arctium tomentosum*, cykoria podróżnik *Cichorium intybus*, podbiał pospolity *Tussilago farfara*. W miejscach niskich, wilgotnych rośnie lepieńnik różowy *Petasites officinalis*, zaś w zadrzewieniach bardziej zwartych - gwiazdnica wielkokwiatowa *Stellaria holostea*, marzanka wonna *Asperula odorata*, konwalijka dwulistna *Majanthemum bifolium*, szczawik zajęczy *Oxalis acetosella*, szczyr trwały *Mercurialis perennis*.

Większość wiązków porażona jest grafiosą, część z nich,

zwłaszcza w części południowo - zachodniej uschła.

Do parku prowadzi aleja, po jej obu stronach rosną stare lipy drobnolistne w liczbie 45 sztuk.

3. Analiza stopnia zachowania układu zabytkowego.

Ponimo zatarcia się niektórych alejek, układ parku zachował się i dawny jego wygląd można odtworzyć. Jedyne pałac nie zachował się, a podwórze gospodarsze wskutek wybudowania nowych budynków zmieniło swój wygląd.

Drzewostan wskutek uschnięcia wielu wiązów uległ zmniejszeniu, granice parku pozostały bez zmian.

4. Rola obiektu w krajobrazie.

O wartości parku decydują następujące czynniki:

a/ położenie przy uczęszczanej trasie

b/ rola obiektu jako miejsca rekreacyjnego dla mieszkańców Durąga i pracowników miejscowego Gospodarstwa

c/ Znaczenie zadrzewień z punktu widzenia glebo i wodochronnego

d/ czynnik estetyczny w krajobrazie okolicy

e/ siedlisko pożytecznych zwierząt zamieszkujących park oraz sąsiednie zalesione tereny przylegające do parku

Z uwagi na wymienione czynniki, stan zachowania parku i jego powierzchnię należy on do obiektów cennych, godnych zachowania i właściwej opieki.

III. wnioski dotyczące:

1. Granicy ochrony konserwatorskiej w zakresie:

a/ ochrony układu parku

zachować istniejący układ całego parku

b/ ochrony ekologicznej

ochroną należy objąć cały drzewostan wraz z otaczającym go lasem, ze względu na ciekawy skład gatunkowy oraz pomnikowe drzewa.

c/ochrony kompozycji widokowej

zachować dojazdową aleję lipową prowadzącą z szosy jak również dolinkę rzeczki w miejscu, gdzie znajduje się mostek.

2. Ewentualnej zmiany dotychczasowego sposobu użytkowania całości parku i poszczególnych jego części.

Zaprzestać należy wywożenia do parku śmieci i zasy-
pywania nimi stawku. Nie traktować parku jako miejsca pod
zabudowę. W parku, który należy do Lasów Państwowych nie pro-
wadzić eksploatacji drewna.

3. Zakresu niezbędnej lub pożądanej renowacji.

Do czasu opracowania p.k.x programu/użytkowania/
użytkowego parku oraz planu renowacji pozostawić go w obec-
nym stanie usuwając posusz i stosując zabiegi sanitarne.
Przeprowadzić prace porządkowe usuwając zwały śmieci z sa-
dzarki i z alej parkowych prowadzących z gospodarstwa w
Długą.

Opracował zespół przy Muzeum Warmii i
Kaszub w Olsztynie:

Wacław Rodzimiłowicz

Jan Paupel

Józef Kowalcwski

Kazimierz Karszy

Olsztyn, 1976.

flus h

ke

Raportularz pomiarowy
najstarszych drzew w parku Durąg

lipa	buk	dąb	klon	kasztanowiec	brzoza	chojna	sosna czarna	sosna wejmutka	daglezja
390	370 ³	480	350	270	310 ²	120	180	250	90
390	1-370/	320	1-350/	300	1-310/	150	200	180	1-90/
320		390		2-290/		140	210	150	
280		200				170	5-200/	170	
250		380				120		230	
5-330/		440				5x90		5-200/	
		410				10/120/			
		260							
		280							
		370							
		440 ⁴							
		430							
		150 ^x							
		13/350/							

U w a g i :

2,3,4 / z jednego pnia wyrastają dwie, trzy i cztery strzały

x/ dąb Borealis max.

Nr neg. 4913. Aleja grabowa na osi dawnego pałacu.

Nr neg. 5309. Aleja grabowa na osi dawnego pałacu.

Nr neg. 5311. Strumień w parku.

Nr neg. 5312. Widok na mostek.

Nr neg. 4915. Grupa pomnikowych olchów w SE części parku.

Nr neg. 4914. Dąb o obw. 4,80 m w S części.

Nr neg. 4912. Fragment parku.